

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XI. Philippus Augustus nonnullas Ecclesias liberavit à jure Regalium; sed Episcopis earum non remisit juramentum fidelitatis. De Regalia Turonensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

fius anno MCCCXXXIV. *Ex Eglisēs de nostre Royaume, esquelles nous avons droit de Regale.* Extat autem in camera Computorum vetus regeſtum, (cujus excerpta referuntur à Paſquierio lib. III. Diſquiſitionum Francicarum cap. XXXVII.) in quo enumerantur Eccleſiæ ſubjectæ huic juri Regaliæ, itémque Eccleſiæ in quibus Reges non utebantur eo jure. Inter ſubjectas autem ponuntur, provincia Senonenſis, excepto episcopatu Autiſſiodorenſi; Remenſis provincia, excepta Eccleſia Cameracenſi; provincia Bituricenſis, exceptis episcopatu Lemovicenſi, Cadurcenſi, Ruthenenſi, Albienſi, & Mimatenſi; provincia Turonenſis, exceptis Britonum Eccleſiis; & provincia Rothomagenſis. Provincia verò quæ ſubjectæ non ſunt, ſunt iſtæ, Burdegalenſis, Auſcitana, Narbonenſis, & Arelatenſis.

Huic regulæ, quæ nobis à majoribus tradita eſt, innititur conſtitutio Ludovici XII. edita anno MCDXCIX. quæ his verbis concepta eſt: *Defendons à tous nos Officiers qu'ex Archeveſchez, Eveſchez, Abbayes, & autres Benefices de nostre Royaume esquels n'avons droit de Regale ou de Garde, ils ne se mettent dedans, sur peine d'estre punis comme ſacrileges.*

IX. Qui materiam hanc cum aliqua cura tractarunt, veluti Ruzaeus & Probus, ex his conſtitutionibus conſequi aiunt jus Regaliæ non eſſe ubique ſimile, nec in univerſo regno vigere, Regem verò eo uti non poſſe niſi in Eccleſiis ubi poſſeſſionem habet omni memoria antiquiorem. Attamen diſſimulandum non eſt tentaffe jamdiu quosdam perſuaſum omnibus facere jus Regalium eſſe jus merè regium & ad Coronam pertinere, ut ipſi loquuntur, atque adeo ad univerſas Regni Eccleſias porrigendum eſſe abſque diſcrimine. Ita enim ante hos trecentos ferme annos ſenſit Ioannes Butillerius in ſua Summa Rurali. At Paſquierius, tametſi Regius in Camera Computorum Advocatus eſſet, opinionem illam erroneam eſſe contendit & dignam potiùs adulate aulæ quàm Iuriſconſulto Gallo. Addit verò Guidonem Fabrum Pi-bracium generalem Regis in Parlamento Pariſienſi Advocatum, qui jus Regaliæ generale ubique eſſe urgebat edicto ſtatui, id obtinere non potuiſſe, ac de ſententia fuiſſe dejectum.

X. Nihilominus hinc factum eſt ut vetus loquendi modus in antiquis Regum conſtitutionibus uſurpatus, mutatus dein fuerit. Edictum quippe anni milleſimi ſexcenteſimi ſexti verbis ambiguis & obliquè inflexis con-

ceptum eſt, quæ duplici interpretationi obnoxia ſunt, cum in eo contineatur Regem nolle uti jure Regaliæ in detrimentum Eccleſiarum exemptarum. Verba enim hæc occaſionem ſubmiſtrarunt investigandi an exemptio illa intelligenda eſſet de exemptione juris & de præſcriptione, aut de exemptione à Principe conceſſa, ſive gratuito, ſive titulo oneroſo. Viam autem controverſia hæc aperuit arreſto Parlamenti Pariſienſis lato anno MDCVIII. quo edicitur ne Advocati in dubium revocent an Rex jure Regaliæ uti poſſit in univerſis regni Eccleſiis; quòd jam præjudicatum fuiſſet edictum eſſe intelligendum de exemptione conceſſa ob titulum oneroſum. Querelam adverſus hoc arreſtum movit clerus Gallicanus apud regiam majeſtatem.

XI. Conſtat ſanè plurimas Eccleſias fuiſſe exemptas, vel, ut apertius loquar, liberatas à jure Regalium, literis Philippi Auguſti, veluti Autiſſiodorenſem, Lingonenſem, Nivernenſem & alias. Verùm ea conceſſio non liberabat Eccleſiarum illarum Episcopos à juramento fidelitatis; ut conſtat ex literis exemptionis Eccleſiæ Atrebatenſis datis anno milleſimo ducenteſimo tertio: *Sed electum ſuum conſirmatum nobis præſentabunt, ut fidelitatem nobis faciat, ſicut alij Episcopi noſtri nobis facere conſueverunt.* Quoad exemptionem verò Regaliæ Turonenſis, litem accuratiùs diſceptandam eſſe pronuntiatum eſt arreſto lato anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo, eo prætextu, quòd Regina Blancha gratis reſtituebat Regalia electo Archiepiscopo Turonenſi. Verùm conceſſio illa facta fuerat in gratiam perſonæ, & in eo verſabatur quòd bona temporalia reſtituta fuerint electo ante conſecrationem. Hujusmodi conceſſionis mentio extat in conſtitutione regia anni milleſimi trecenteſimi trigefimi ſecundi.

CAPVT XXV.

Synopsis.

I. Inquiritur an præter Regem aliqui Galliarum dynaſta jure Regalia fruere in regno. Magni momenti eſt hæc queſtio ad oftendendum falſam eſſe eorum opinionem qui jus illud ad ſolum Regem pertinere poſſe contendunt.

II. Duces & Comites inveſtituras olim eodem jure concedebant quo Principes. Probatum ex ſynodo Romana Gregorij ſepſimi & ex regeſto ejuſdem Pontificis.

III. Rotrocius Comes Huberto Abbati ſancti Dionyſij Nogenſi tradidit baculum paſtoralem, eique curam monaſterij commiſit.

IV. Comites Sabaudia ſoliti erant concedere in-